

**RECENZJA OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH ORAZ DOROBKU
ARTYSTYCZNEGO I PEDAGOGICZNEGO
DR. MIŁOSZA GAŁAJA**

Podstawowe dane osobowe recenzenta

Wrocław, dnia 5.04.2024 r.

prof. dr hab. Izabela Jeżowska

Dziedzina sztuki

Dyscyplina sztuki muzyczne

e-mail:

Podstawowe dane o Kandydacie (sylwetka i osiągnięcia)

Pan dr **Miłosz Gałaj** urodził się dnia

Jest absolwentem Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej im. St. Moniuszki w Gdańsku (studiów I stopnia na kierunku Wokalistyka, w specjalności Śpiew Solowy -licencjat sztuki, dyplom z wynikiem bardzo dobrym z wyróżnieniem z dnia 11 czerwca 2011, studiów I stopnia na kierunku Wokalistyka, w specjalności Musical -licencjat sztuki, dyplom z wynikiem bardzo dobrym z wyróżnieniem z dnia 5 czerwca 2012 oraz studiów II stopnia na kierunku Wokalistyka w specjalności Śpiew Solowy -magister sztuki, dyplom z wynikiem celującym z wyróżnieniem z dnia 28 czerwca 2013) -wszystkie stopnie i kierunki w klasie Prof. dra Andrzeja Nanowskiego.

W 2018 uzyskał stopień doktora sztuki w dyscyplinie artystycznej *wokalistyka* na podstawie dzieła artystycznego i stworzonej pod kierunkiem promotora prof. dr. Andrzeja Nanowskiego rozprawy doktorskiej pt.: *Relacje stylistyki muzycznej z techniką wokalną na przykładzie literatury musicalowej*.

Pan Miłosz Gałaj początkowo był zatrudniony jako asystent w Zakładzie Musicalu na Wydziale Wokalno-Aktorskim Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku (w latach 2013-2018), zaś od 2018 jako adiunkt w Katedrze Musicalu macierzystej uczelni.

a) dorobek artystyczny

Miłosz Gałaj jest śpiewakiem, piosenkarzem, aktorem musicalowym, koncertuje także z recitalami solowymi i z zespołem.

Z racji ukończenia studiów na dwóch kierunkach (wokalno-aktorskim i musicalowym) oraz z potrzeby ciągłego rozwoju i poszukiwań wokalnych, charakter działalności artystycznej pana Miłosza Gałaja jest bardzo rozległy. Stale poszerzany repertuar zawiera zarówno utwory barokowe, jak i współczesne, lirykę wokalną, formy kameralne, ale także partie operowe i musicalowe.

Pierwsze kroki Artysta stawiał na scenie Teatru Muzycznego Junior przy Teatrze Muzycznym im. D. Baduszkowej w Gdyni.

Owoce współpracy z Zespołem Muzyki Dawnej Capella Gedanensis jest wydana w 2009 roku płyta (partia solowa w prawykonaniu *Litanii ex D Adama Jędrowskiego*) i występ w Filharmonii Narodowej w 2011 roku. Debiut Miłosza Gałaja miał miejsce w prapremierze „Zmierzchu Bogów” na scenie Teatru Wybrzeże w Gdańsku w sierpniu 2009 roku. Artysta wziął także udział w projekcie multimedialnym Wojciecha Pusia *Given/Dane*, w którym zaśpiewał *Króla Olch* Fr. Schuberta (premiera na Festiwalu Nowe Horyzonty w 2011 roku).

Rok 2010 przyniósł rolę Uberto w jazzowej wersji opery „*La serva padrona*”, zaś 2012 - udział w scenicznym wykonaniu *Kantaty Chłopskiej i Kawowej* J.S. Bacha.

Miłosz Gałaj jako członek pierwszego polskiego zespołu pop-operowego Aurum Sonus w 2013 roku na premierowym koncercie w Turcji wykonywał obok repertuaru klasycznego songi musicalowe i standardy muzyki popularnej.

W 2012 roku zaśpiewał partię Boba Bakera w musicalu „Wonderful Town” L. Bernsteina, zaś w 2013 wziął udział w koncertowym wykonaniu musicalu „Evita” A.L.L. Webbera w podwójnej roli - Che i Juana Peron. W ramach spektakli dyplomowych na deskach Opery Bałtyckiej Miłosz Gałaj wystąpił w rolach Slooka (w „*La cambiale di matrimonio*” G. Rossiniego) i Gianniego Schicchi (w operze G. Pucciniego) - oba spektakle odbyły się w maju 2013 roku, natomiast w październiku zaśpiewał partię Michele w operze G. Pucciniego „*Płaszcz*”.

Do momentu uzyskania stopnia doktora pan Miłosz Gałaj wystąpił w takich polskich miastach jak Gdańsk, Zamość, Elbląg, Gostyń, Żukowo, Sopot, Gdynia, Rumia, Bytów, Sztum, Pruszcz Gdański, Łódź, Warszawa, Gdynia, Lomża, Nowogród, Zabiele, Drozdowo, Siedlce.

Miał również swój udział w nagraniach: *Litania ex D Adama Jędrowskiego* z Zespołem Muzyki Dawnej Capella Gedanensis, Polskie Radio 2010 oraz nagranie z 2009 roku - „*Patroni Europy i Polski, Artyści Janowi Pawłowi II w Holdzie*” (z Orkiestrą Symfoniczną w Zamościu pod dyr. Tadeusza Wicherka i również z Zespołem Capella Gedanensis).

Pan Gałaj był finalistą i laureatem kilku konkursów wokalnych: konkursu im. I.J. Paderewskiego w Bydgoszczy, VII Międzynarodowego Konkursu „Złote Głosy” (jako laureat wystąpił na koncertach w Salach Redutowych Teatru Wielkiego Opery Narodowej, na Zamku Królewskim oraz w Sali Kongresowej PKiN w Warszawie), V Ogólnopolskiego Konkursu Wokalnego *Impressio Art* w Sopocie, zdobył również szereg wyróżnień, nagród specjalnych i dyplomów na innych konkursach (Kraków, Nałęczów, czy Brześć na Białorusi).

Za osiągnięcia w twórczości artystycznej otrzymał Nagrodę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, był także stypendystą Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W pierwszych latach działalności artystycznej i do uzyskania doktoratu był uczestnikiem wielu kursów, warsztatów i seminariów wokalnych, prowadzonych pod kierunkiem wybitnych śpiewaków i dyrygentów polskich i zagranicznych (Claudio Desderi, Paul Esswood, Francesca Roig, Izabella Kłosińska, Adam Kruszewski, Helena Łazarska, Rudolf Piernay i Jerzy Artysz), co bardzo

dobrze świadczy o jego potrzebie doskonalenia, samorozwoju i chęci zgłębiania tajników techniki wokalne i interpretacji.

Jako doktor sztuk muzycznych (od 2018 roku) pan Gałąj nie zaniechał działalności artystycznej, a w jego dorobku pojawiło się wiele znaczących dokonań.

Należy wymienić liczne koncerty zagraniczne (przede wszystkim w zespole Tre Voci) w takich krajach jak USA, Kanada, Wielka Brytania, Tajlandia, Belgia czy Zjednoczone Emiraty Arabskie. Koncerty w kraju to ogromna gałąź działalności artystycznej Habilitanta - po 2018 roku było ich blisko 200 - głównie z zespołem Tre Voci odwiedził takie miasta jak: Olsztyn, Białystok, Konin, Włocławek, Poznań, Lublin, Człuchów, Gdańsk, Pełplin, Grudziądz, Kraków, Warszawa, Częstochowa, Łódź, Płock, Piła, Gorzów Wielkopolski, Koszalin, Czeladź, Kalisz, Ostróda, Kórnik, Zabrze, Rzeszów, Kluczbork, Wrocław, Szczecin, Toruń, Serock, Wągrowiec, Jelenia Góra, Wałbrzych, Legnica, Szamotuły, Przemysł, Komorniki, Inowrocław, Legnickie Pole, Sanniki, Nowy Sącz, Sierpc, Ciechanów, Ostrów Wielkopolski, Włocławek, Mosina, Wejherowo, Czaplinek, Wisła, Buk, Krotoszyn, Lomża, Zamość, Kielce, Konstancin-Jeziorna, Żagań, Starogard Gdański, Nowy Targ, Polkowice, Katowice, Siedlce, Rybnik, Skarżysko-Kamienna, Radom, Sucha Beskidzka, Busko-Zdrój, Międzyzdroje, Świnoujście, Opole, Kostrzyn Wielkopolski, Szydłowiec, Wieluń, Nowy Dwór Mazowiecki, Ciechanów... W kilku z powyższych koncertów zespołowi towarzyszyli słynni soliści lub znane zespoły - przedstawiciele muzyki klasycznej, jak i rozrywkowej (Małgorzata Walewska, Alicja Węgorzewska, Grażyna Brodzińska, Justyna Reczeniedi, Kaludi Kaludow, Dariusz Stachura, Kayah, Leszek Możdżer, Garou, Justyna Steczkowska, Ingrid, Feel, Helena Vondračkova, Andrzej Rosiewicz, Izabela Trojanowska, Halina Frąckowiak, Kasia Moś, Olga Szomańska, Natalia Kukulska, Pectus, Igor Herbut, Maciej Miecznikowski, Beata Kozidrak i BAJM, Sylwia Grzeszczak, Viki Gabor, Piotr Cugowski, Sebastian Karpiel-Bułecka, Blue Cafe, Maryla Rodowicz, Andrzej Piaseczny, Piotr Rubik, Torres Brothers, Joanna Liszowska, Pectus, Kasia Wilk, Mezo, Katarzyna Cerekwicka, Natalia Nykiel, Aga Zaryan, Grzegorz Hyży i inni. Niektóre z koncertów były transmitowane przez różne stacje telewizyjne, kilka występów miało charakter programów telewizyjnych.

Liczba koncertów jest imponująca, a chociaż repertuar jest zazwyczaj powtarzalny - dorobek koncertowy robi wrażenie.

Nie można też zapomnieć o rolach scenicznych, z których najważniejsze to role Gorriona i Analisty w operie *Maria de Buenos Aires* Astora Piazzolli oraz rola Bobby'ego w musicalu *Company* St. Sondheima.

Osiągnięciem „namacalnym” jest album zespołu Tre Voci *With Love*, którego premiera miała miejsce 30.10.2020 roku.

Trzy powyżej wymienione osiągnięcia dr Miłosz Gałąj przedstawił do oceny w dokumentacji do postępowania habilitacyjnego.

Niewątpliwie stanowią one wypadkową doświadczeń Artysty w obszarze musicalu i muzyki klasycznej i - jak sam pisze - są jednocześnie pełnym odzwierciedleniem jego muzycznej osobowości.

Długa lista wartościowych osiągnięć artystycznych - przede wszystkim koncertów, ale i ról, nagrań i nagród świadczy pozytywnie o kandydacie, a tym samym pozwala mu ubiegać się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

b) działalność dydaktyczna

Uzupełnieniem i bardzo znaczącym elementem pracy Habilitanta jest dydaktyka. W Autoreferacie poświęcono tej gałęzi działalności wiele akapitów, i słusznie, ponieważ osiągnięcia pedagogiczne dra Gałaja są równie imponujące jak artystyczne.

Należy wspomnieć, że spod jego skrzydeł - zarówno jeszcze na etapie asystentury, jak i później, już jako samodzielnego adiunkta - wyszło wielu dobrych wokalistów, którzy sami odnoszą już sukcesy na scenach i estradach, a niektórzy rozpoczęli też działalność pedagogiczną. W klasie Miłosza Gałaja (początkowo - na studiach licencjackich jako asystenta prof. Nanowskiego, później - na studiach magisterskich już u pedagoga prowadzącego) ukończyła z wyróżnieniem studia Anastazja Simińska, którą od jej wczesnych lat młodzieńczych przygotowywałam do egzaminów na kierunku musical. Cieszę się, że trafiła pod jego opiekę wokalną - praca pod skrzydłami Habilitanta bardzo ją rozwinęła i otworzyła, zwłaszcza w dziedzinie beltingu.

Jak sam pisze w Autoreferacie Habilitant: „Praca ze studentami specjalności musical wymaga (...) nieszablonowego myślenia i indywidualnych metod przekazania uwag technicznych i szlifów artystycznych. Moje doświadczenia związane z pokonywaniem własnych trudności wokalnych stały się w pracy pedagogicznej wartością dodaną, która umożliwia mi utożsamienie się z szerokim spektrum problemów, napotykanym przez moich studentów.” To stwierdzenie jest mi dobrze znane przez bliskość doświadczeń.

Można wymienić jeszcze wielu absolwentów studiów licencjackich i magisterskich, m.in.: Marta Burdynowicz, Marcin Franc, Sylwia Banasik, Justyna Cichomska, Adrianna Dorociak, Maciej Pawlak, Andrzej Skorupa i inni (w sumie 18 absolwentów). Bardzo pozytywnie oceniam fakt, że po zakończeniu współpracy, absolwenci pana Gałaja mogą liczyć na jego pomoc i wsparcie.

Jedną z gałęzi działalności dydaktycznej są warsztaty wokalne, które Habilitant prowadził na przestrzeni lat, a które w Autoreferacie zalicza do działalności naukowej, z czym można polemizować. Dlatego też wymieniam je i oceniam jako element działalności pedagogicznej; są to - do czasu uzyskania doktoratu - warsztaty w Policealnym Studium Sztuki Wokalnej w Poznaniu, a po doktoracie - warsztaty wokalne *Workshop Wokalny* (wraz z Anastazją Simińską) w Teatrze Syrena oraz w Hear Studio w Warszawie.

c) działalność naukowa

Działalność dra Miłosza Gałaja na polu nauki to głównie udział w konferencjach, sympozjach oraz sesjach naukowych polskich i zagranicznych. Wśród polskich można wymienić m.in. IV Gdańskie Dni Wokalistyki *Musica Vocale 2012*, XI Gdańskie Dni Wokalistyki *Musica Vocale 2021*, V Konferencję Naukową *Musical. Problemy pedagogiki wokalne - kształcenie piosenkarzy* w ZPSM im. Fryderyka Chopina w Warszawie, LXIII Kurs Pedagogiki Wokalnej w Dusznikach-Zdroju, konferencję naukową *Wokalistyka - historia i teraźniejszość* na Wydziale Edukacji Muzycznej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, zaś za granicą - czynny udział w sesji naukowej *Perspektiven des Musicals 2021* w Luisenburg-Resort, Wunsiedel.

Od czasu otrzymania stopnia doktora Habilitant wystąpił na 2 konferencjach naukowych, a tematyka jego referatów (i warsztatów) była skoncentrowana na zagadnieniach związanych z musicaliem. Nie jest to imponujący dorobek naukowy, jednakże dobrze uzupełnia pozostałe osiągnięcia.

OCENA PRACY HABILITACYJNEJ

Dr Miłosz Gałaj do oceny komisji przedstawił trzy osiągnięcia artystyczne:

- a) Album *TRE VOCI With Love*, wydany nakładem wydawnictwa MTJ z października 2020.
- b) Role Gorriona i Analisty w opercie *Maria de Buenos Aires* Astora Piazzolli w Warszawskiej Operze Kameralnej (premiera w styczniu 2020).
- c) Rola Bobby`ego w musicalu *Company* Stephena Sondheim'a w Warszawskiej Operze Kameralnej (premiera w marcu 2022).

Omówienie dzieł Habilitant poprzedził długim wstępem, który wyjaśnił szerszy kontekst ich powstania oraz znaczenie dla własnego samorozwoju, a w którym streścił poprzedzające je etapy edukacji i działalności.

Wszystkie trzy dzieła są dowodem na to, że fascynacja teatrem i śpiewem ukształtowały drogę zawodową dra Gałaja.

Album *TRE VOCI With Love*

Miłosz Gałaj jest członkiem classical-crossoverowego zespołu *TRE VOCI* od 2015 roku. Na konferencji naukowej w Dusznikach-Zdroju w zeszłym roku, w referacie „Czy śpiewak operowy może dobrze wykonywać utwory rozrywkowe? Skuteczne ćwiczenia dla śpiewaków klasycznych do wykonawstwa utworów rozrywkowych” napisałam:

„Na uprawianiu gatunku „classical-crossover” najlepiej wychodzą wg mnie tenorzy, a wśród nich głównie absolwenci wydziałów musicalowych. Taki tenor wyróżnia się w grupie Tre Voci - jest to Miłosz Gałaj, który jest „wyształcony w dwóch specjalnościach w klasie prof. Andrzeja Nanowskiego: śpiewu solowego oraz musicalu.”¹

„Voytek Soko Sokolnicki, Mikołaj Adameczak i Miłosz Gałaj - tenorzy, artyści nowej generacji, przepelnieni miłością do ludzi i świata, w którym ponad wszystkimi podziałami króluje muzyka. Na nowo odkrywają piękno klasycznych dzieł nadając im współczesnego brzmienia, a przeboje muzyki popularnej ubogacają symfonicznymi aranżacjami i operowym rozmachem.

To fuzja klasyki, młodości, elegancji, niezwykłych głosów i dużej dawki humoru. Pierwszy i jedyny w Polsce zespół CROSSOVEROWY, mocno oklaskiwany w kraju i na całym świecie. To 3 niezwykle, mocne i potężne głosy. To 3 indywidualności i wielka przyjaźń. Największe atuty zespołu to: ogromna pasja do śpiewu, spora dawka humoru, luz na scenie, nieustanny kontakt z publicznością oaz wyjątkowa swoboda w interpretacji najpopularniejszych hitów muzyki klasycznej i rozrywkowej. To artyści nowej generacji, obdarzeni niezwykłymi głosami i ogromnym poczuciem humoru i zaskakującym wykonaniem słynnych aranżacji tak wielkich przebojów jak MY WAY, AMAZING GRACE, IL MONDO, SZCZĘŚLIWEJ DROGI czy THE PRAYER.”²

Wprawdzie nie było mi dane posłuchać i zobaczyć TRE VOCI na żywo, ale płyta „*With Love*” oddaje wszystko, o czym napisano powyżej. Gatunek „pop-operowy” wcześniej nie był popularny w Polsce, jego najsłynniejszymi przedstawicielami są Sarah Brightman i Andrea Bocelli, a sam zespół TRE VOCI wzorował się na zagranicznych formacjach IL VOLO i IL DIVO.

Sam Artysta wspomina, że bazą i punktem wyjścia była emisja klasyczna, poza której ramy wszyscy tenorzy płynnie i zgrabnie wychodzą.

Premiera albumu *With Love*, wydanego nakładem wydawnictwa MTJ miała miejsce 30 października 2020 roku. Na płycie znalazło się 12 utworów:

1. *Nessun Dorma* – muz. Giuseppe Puccini, sł. Giuseppe Adami, Renato Simoni (3’27)
2. *Granada* – muz. i sł. Agustín Lara (4’19)
3. *Non ti scordar di me* – muz. Ernesto de Curtis, sł. Domenico Furno (2’56)
4. *Torna a Surriento* – muz. Ernesto de Curtis, sł. Giambattista di Curtis (4’03)
5. *Besame Mucho* – muz. i sł. Consuelo Velasquez (4’38)
6. *You Raise Me Up* – muz. Rolf Løvland, sł. Brendan Graham (5’09)
7. *I Don’t Want To Miss A Thing* – muz. i sł. Diane Warren (4’25)
8. *We Have More Than Love* – muz. Dariusz Tarczewski, sł. Robert Roberson (4’34)
9. *The Show Must Go On* – muz. i sł. Brian May (4’09)

¹ <https://amuz.gda.pl/wydzialy/wydzial-iii-wokalno-aktorski/pedagogzy/dr-milosz-galaj,615> (dostęp: 9.01.2023)

² https://visualproduction.pl/koncert-tre-voci-my-way-21-04-2023-sala-koncertowa-radia-wroclaw/?gclid=CjwKCAiAk-dBhABEiwAchIwkSPZBWlcyLM2rb13f04m4Cqn67_535XpmxWGuCttaWX6j_Fpz3n2_BoCZY4QAvD_BwE (dostęp: 9.01.2023)

10. *Hallelujah* – muz. i sł. Leonard Cohen (4'45)
11. *Mambo Italiano* – muz. Bob Merrill, sł. Bob Merrill, Gabba, Lidianni (3'08)
12. *Esisterá* – muz. Mikołaj Adamczak, sł. Miłosz Gałaj (3'52)

Album powstał we współpracy z Dariuszem Tarczewskim - pianistą, aranżerem i kompozytorem, który na potrzeby koncertów w latach 2017-2020 i płyty stworzył zespół Darek Tarczewski Ensemble. W zespole grał większy skład instrumentalistów z Poznania (na płycie wystąpili pod nazwą Darek Tarczewski Orchestra). Symfoniczne aranżacje do jedenastu utworów napisał Darek Tarczewski.

Jak pisze w Autoreferacie dr Gałaj: „Układ utworów ukazuje drogę przemian stylistycznych i gatunkowych. Płytę otwierają utwory bezpośrednio kojarzone z głosem i literaturą tenorową, przechodząc do standardów muzyki rozrywkowej po tzw. evergreeny muzyki rockowej. Zwieńczeniem są dwie kompozycje autorskie. *We have more than love*, kompozycja Dariusza Tarczewskiego, jest fragmentem większego dzieła: musicalu *The Cherry Orchard* napisanego z librecistą Robertem Robersonem w oparciu o *Wiśniowy Sad* Czechowa. Ostatnia piosenka *Esistera* została napisana przez samych członków formacji Tre Voci (Mikołaj Adamczak – muzyka, Miłosz Gałaj słowa). Wyraźna zmiana aranżacyjna i stylistyczna wyznaczyła kierunek dalszego rozwoju zespołu.” W istocie - lepiej nie można tego ująć, a dodatkowo - taki układ utworów jest logiczny i sprytnie przeprowadza słuchacza przez różne style i gatunki.

Występuje również zróżnicowanie pod kątem podziału fragmentów kompozycji - pojawiają się partie solowe, reprezentujące zindywidualizowane sposoby interpretacji i realizacji założeń gatunku classical crossover. To właśnie we fragmentach solowych najczęściej używane są modyfikacje, zmiany w obrębie zdobnictwa, frazowania czy alteracje linii melodycznej, choć na podstawie tego, co można przeczytać w Autoreferacie - improwizacja jest kontrolowana i zamierzona: „Początkowo spontaniczne harmonizacje zastąpiły z czasem świadome aranżacje wokalne, tworzone wspólnie lub w oparciu koncepcje jednego z członków zespołu.”

Jeśli wziąć pod uwagę stwierdzenie Habilitanta, że album *With Love* jest odzwierciedleniem oraz podsumowaniem pierwszych pięciu lat działalności zespołu Tre Voci, to można stwierdzić, że artystycznie były to lata udane i z pewnością na ich przestrzeni dokonał się widoczny rozwój wokalny i ogólnie - artystyczny wszystkich członków.

Jedyne, czego mi nieco brakuje to wizualna strona albumu - kiedy zaczynałam pisać recenzję nie znałam głosu Habilitanta aż tak dobrze, by rozpoznawać go w konkretnych fragmentach, dlatego musiałam zadać sobie nieco trudu i poszukać na popularnym kanale nagrań z albumu, by dopasować głosy do twarzy. Nie żałuję tego czasu, ponieważ wykonania Tre Voci są przyjemne zarówno dla ucha, jak i dla oka, a występy, jak i teledyski dopracowane są w każdym calu.

Dzieło „*With Love*” należy traktować jako całość, przyjmować szlachetne trójbrzmienia i fragmenty solowe w sposób kompleksowy, bez oceniania poszczególnych głosów tenorowych. Choć wiadomo, że nawet w przypadku słynnych trzech tenorów (Pavarotti, Domingo i Carreras) każdy meloman miał swoje ulubione brzmienie i trudno nie pokusić się o jakieś porównania. Pozostałych dwóch śpiewaków charakteryzuje bardziej klasyczny, operowy układ ust, co nie podlega mojej ocenie (nie uważam tego ani za wadę ani zaletę), jednak w przypadku zespołu pop-operowego bardziej przekonuje mnie „musicalowy” układ ust pana Gałaja. O ile nie przekłada się to na rozjaśnienie barwy głosu - w mojej opinii jest to najjaśniejsze z trzech brzmień, choć na szczęście nie przekracza granicy, za którą tenor brzmi płasko.

Grupa TRE VOCI niewątpliwie potrafi oczarować słuchaczy, nie więc dziwnego, że koncertowe sale podczas jej występów są zawsze pełne, a album *With Love* zdobył na początku 2023 roku status złotej płyty. Uważam - niezależnie od pozytywnej opinii na temat umiejętności wokalnych pana Miłosza Gałaja - że zespół zasługuje na jeszcze większą popularność, gdyż na tle innych tego typu zespołów, reprezentuje klasę, styl, szlachetność i naprawdę wysoki artystyczny poziom, a przy tym - pełni rolę edukacyjną dla społeczeństwa, ponieważ dla dużej części publiczności jest to pierwsze spotkanie z muzyką inną niż typowo rozrywkowa.

Astor Piazzolla *Maria de Buenos Aires*

Tango operita Astora Piazzolli z librettem Horacio Ferrera *Maria de Buenos Aires* w reżyserii Michała Znanieckiego to pierwsza z dwóch ról, które wykonał pan Miłosz Gałaj w Basenie Artystycznym (scenie podlegającej Warszawskiej Operze Kameralnej), a które przedstawił jako szczególne osiągnięcie do postępowania habilitacyjnego. Premiera odbyła się 18 stycznia 2020 roku.

Wśród realizatorów spektaklu znalazły się znane nazwiska - reżyserem był Michał Znaniecki, kierownikiem muzycznym - Hadrian Filip Tabęcki, za scenografię odpowiadał Luigi Scoglio, a autorką choreografii była Inga Pilchowska. W obsadzie znaleźli się wszyscy trzej członkowie zespołu TRE VOCI, a także Dariusz Niebudek i Alicja Węgorzewska jako Maria. Pan Gałaj wcielił się w spektaklu w dwie role: Wróbla (Gorrion) i Pierwszego Psychologa (Analista Primero), występujące kolejno w pierwszej i drugiej części spektaklu (część pierwsza ukazuje życie i śmierć argentyńskiej prostytutki Marii, a druga - jej zmartwychwstanie i życie po śmierci). Pod kątem aktorskim każda z ról stawiała przed wykonawcą interesujące wyzwania - w roli Gorriona zobrazowanie fatum, uosobienia zdrady, a w roli Analisty - ukazanie przeobrażenia dokonanego w postaci. Dodatkowo - tekst w języku hiszpańskim wymuszał wyolbrzymienie niektórych gestów, by działania aktorskie były zrozumiałe dla publiczności, a wszystkiemu towarzyszył charakterystyczny ruch sceniczny i taniec. Aktor miał za zadanie nie tylko formalne przekazanie stanów emocjonalnych takich jak złość, wstyd i agresja, ale także przedstawienie aktu masturbacji, co wymagało dużej wyobraźni ruchowej i ekspresji cielesnej. W mojej ocenie interpretacja obu partii

w pełni oddaje ich charakter, jest czytelna i mimo pewnego przerysowania - nieuniknionego przy tak surrealistycznej, wręcz paranoicznej fabule - nie przekracza progu karykatury.

Kolejnym wyzwaniem było połączenie tej absurdalnej treści ze śpiewem klasycznym. Osiągnięcie balansu łatwiejsze było w postaci Wróbla - sprzyjał mu romantyczny nastrój pieśni *Milonga Carrieguera*, w której Gorrion słodkim śpiewem uwodzi Marię.

Obie partie pod względem wokalnym są dość dogodne dla głosu tenorowego (w niskiej średnicy), co pomaga w przyciemnieniu barwy. Wokalista korzystał głównie z rejestru piersiowego, a w wydobyciu charakterystycznych efektów, takich jak szept, przydech czy parlando wsparciem był mikroport. Nie zaburzało to jednak legatowego prowadzenia frazy i nasycenia brzmienia, na czym zależało wykonawcy. Wg mnie doskonale oddał charakter muzyki Piazzoli, w której przenika się kilka gatunków teatralno-muzycznych (tango, opera, operetka, singspiel i melodramat), znowu mamy więc do czynienia z uprawianym przez Habilitanta gatunkiem classical crossover.

Stephen Sondheim *Company*

Drugą rolę, przedstawioną do oceny komisji, a zrealizowaną w tym samym miejscu i w tej samej reżyserii, jest partia Bobby'ego w musicalu „Company” Stephena Sondheima. Dr Gałaj z perspektywy samodzielnego rozwoju uważa tę rolę za swoje największe osiągnięcie artystyczne. Premiera „Company” miała miejsce 26 marca 2022 roku, a w obsadzie znaleźli się: Anna Sroka-Hryń, Bogumiła Dziel-Wawrowska, Alicja Węgorzewska, Maciej Miecznikowski i absolwenci dra Gałaja: Anastazja Simińska, Marta Burdynowicz i Andrzej Skorupa. Tak się składa, że byłam na spektaklu „Company”, niestety z Januszem Krucińskim w roli Bobby'ego. Jednakże rolę znam i doceniam jej ważność oraz dość wysokie wymagania wokalne. Tytułowy Bobby stanowi oś spektaklu, wokół którego zbudowana jest fabuła, praktycznie nie schodzi ze sceny przez prawie trzy godziny, prezentując się w songach, bogatych scenach dialogowych, monologach i scenach zbiorowych. Partia jest rozbudowana pod względem aktorskim - sceny obligują do zmiany rekwizytów, scenografia zmienia się na oczach widzów, a pojawiające się postaci i opowieści z nimi związane ukazują światopogląd protagonisty, który przez cały czas musi budować wiarygodne stany emocjonalne. Największym wyzwaniem jest przedstawienie przemiany bohatera - z cynicznego lekkoducha w osobę pragnącą kochać i być kochaną. Pan Gałaj podołał doskonale temu zadaniu - jego postać była wiarygodna i nie płytka.

Natomiast w ujęciu wokalnym - śpiewak ponownie został postawiony przed zadaniem łączenia estetyk. Mogłoby się wydawać, że w musicalu Sondheima dominuje estetyka musicalowa, a jednak zaangażowanie do produkcji artystów z różnych kręgów wokalnych mogło wprowadzić pewien chaos, dlatego konieczne było wyśrodkowanie i znalezienie wypadkowej między stylistyką stricte musicalową, techniką wokalną aktorów dramatycznych i klasycznym stawianiem dźwięku. Uważam, że Artyście udało się zachować indywidualność brzmienia i autentyczność emisji.

z zachowaniem charakterystycznych elementów frazowania, odzwierciedlających zamysł i styl kompozytora na bazie amerykańskich tradycji wykonawczych (które tak łatwo zniwelować przez niezbyt idealne polskie tłumaczenie). Jest to o tyle trudniejsze do realizacji, że linia głosu, oparta na melodyczno-rytmicznych formułach akompaniamentu, mocno zdeterminowana prozodią tekstu zawiera często nieregularne, przerywane frazy wokalne, naśladujące naturalne akcenty w mowie; występuje częsta zmiana metrum, a harmonia - mimo tonalności - nasycona jest chromatyką.

W podsumowaniu swojego Autoreferatu, w pewnym sensie opisującym dzieło, stanowiące podstawę do przeprowadzenia przewodu habilitacyjnego, Autor wyraża swoje przeczucie, że dzięki dogłębnej znajomości swojego procesu twórczego może „pracować nad dziełem artystycznym, poznawać je i analizować z wielu perspektyw: jako interpretator, pedagog śpiewu, badacz różnych technik wokalnych, realizator spektakli musicalowych, ale także jako widz-meloman”. Owa znajomość przebiega na dwóch płaszczyznach - wewnętrznej i zewnętrznej. Artysta doskonale zrozumiał relacje zachodzące w dziele - zarówno te dotyczące wpływu warstwy literackiej na warstwę muzyczną, jak i posiadał umiejętność umiejscowienia dzieła w kontekście (pop)kultury.

Habilitant zakłada, że jego przyszła działalność będzie się rozwijać w trzech dziedzinach: artystycznej, pedagogicznej i teatralnej, z uwzględnieniem szkolenia studentów, produkcji reżyserskich, pracy jako coach przy innych produkcjach oraz z kontynuacją współpracy z zespołem Tre Voci. Cieszy mnie, że w tym ostatnim względzie zespół ma w planach rozwijanie autorskiej twórczości i propagowanie muzyki w kraju i za granicą.

Trzy dzieła, wykazane w postępowaniu habilitacyjnym bez wątpienia spełniają wymagania, by być podstawą do ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego przez dra Miłosza Gałaję.

Po przeanalizowaniu dorobku Habilitanta, stwierdzam, iż osiągnięcia artystyczne i pedagogiczne pana Miłosza Gałaję - w pełni świadomego i samodzielnego wokalisty, ze sporymi umiejętnościami do kierowania swoim życiem artystycznym, przyczyniają się do rozwoju życia muzycznego i oraz że stanowią wkład w rozwój określonej dyscypliny artystycznej, efektywnie przekładając się na sferę pedagogiki.

Reasumując: popieram wniosek o nadanie Panu dr. Miłoszowi Gałajowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki muzyczne; w mojej ocenie Habilitant spełnia wymagania określone w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm) do nadania stopnia doktora habilitowanego sztuki.

Prof. dr hab. Izabela Jeżowska